

„Czas“ wychodzi codziennie wieczór, wyjąwszy niedziele i dni świąteczne.
Oddzielne Nra Czasu, o ile zapas starczy, w Krakowie po 10 c., we Lwowie lub z przesyłką pocztową 12 c.

Prenumerata wynosi:

	na cały rok	na kwartał	na 1 miesiąc
Pocztą w państwie austriackim	24 złr.	6 złr.	2 złr. 50 ct.
niemieckim	28 złr.	7 złr.	3 złr.
do Włoch, Francji, Anglii, Belgii, Szwajcarii, Turcji i innych państw, należących do związku pocztowego	32 złr.	8 złr.	3 złr.

Prenumeratę przyjmuje się tylko od 1-go do ostatniego dnia w miesiącu.
Listy z pieniędzmi i przesyłki pieniężne na prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać franco do Administracji Czasu w Krakowie. — Listy reklamacyjne nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Listów niefrankowanych nie przyjmujemy się.
Rękopismów nadsyłanych nie zwraca się.

CZAS

Prenumeratę przyjmują:

Administracja „CZASU“ w Krakowie i urzędy pocztowe. Miejscowa prenumeratę księgarnia S. A. Krzyżanowskiego, handel Z. Skalskiego w Sukkennicach, biuro dzienników i ogłoszeń M. Silbersteina Rynek gl. 1. 17 w ofie, handel Bajera ul. Grodzka, trafik Kukulskiego w Sukkennicach, główna trafik Róg Ryńki i ulicy św. Jana. — Ogłoszenia (inseraty) przyjmują się za opłatą od miejsca wiersza drobnym drukiem (petit) za pierwszy raz 10 cent., za każdy następny po 5 cent. — Ogłoszenia i prenumeratę przyjmują: we Lwowie Agencja „CZASU“ w głównym składzie tytoniu Nr II ulica Trybunalska L. 4; w Paryżu wyłączenie p. Adam, Rue des Saints-Pères 81, (prenumeratę p. W. Rakowski, Courbevoie pod Paryżem, Rue du Chemin de fer 44); w Wiedniu pp. Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu), A. Oppel, R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze), H. Schalek, M. Dukes, J. Danneberg, A. Herndl, M. Stern, (tylko prenumeratę pp. H. Goldschmidt & C.); w Frankfurtu n. M. G. L. Danne & C. W Warszawie przyjmują ogłoszenia pp. Reichman i Fendler, biuro ogłoszeń przy ul. Senatorskiej.

Przedpłata na „CZAS“

od d. 1 lipca 1887 r.

Z przesyłką pocztową w państwie Austriackim:

na cały rok 24 złr.

na pół roku	na kwartał	na 1 miesiąc
złr. 12	złr. 6	złr. 2-50

Z przesyłką pocztową do Niemiec:

na cały rok 56 marek.

na pół roku	na kwartał	na 1 miesiąc
28 marek	14 marek	6 marek

Uprasza się o wczesne zamawianie i wyrażne wypisanie nazwiska i miejsca odbioru albo nadesłanie dawnej opaski drukowanej z adresem.

Oprócz wielu innych felietonów zamieszczać będzie „Czas“ w trzecim kwartale 1887 r. dalszy ciąg zajmującej powieści Henryka Sienkiewicza p. t.: **Pan Wołodyjowski**.

Prenumerata liczy się tylko od pierwszego do ostatniego dnia w miesiącu.

Reklamacje prenumeratorów o niedostarczenie Nra Czasu, b. c. uwzględnione tylko w przeciągu 3 dni od daty dotychczasowego Nru dziennika. Numer zagubiony może być dostarczony o ile zapas starczy za gotówkę lub za załączką po cenie 12 cent. za każdy Numer.

Prenumeratę, którą przyjmuje Administracja Czasu w Krakowie i wszystkie urzędy pocztowe, najdogodniej i najtaniej przesyłać przekażem pocztowym.

Cena „CZASU“ zagranicą ogłoszona jest w tytule każdego Numeru.

Miejscowa prenumeratę przyjmują: Administracja „Czasu“, tudzież agencje pp. E. Silbersteina biuro dzienników i ogłoszeń Rynek główny 1. 17 w dziedzinie, handel Z. Skalskiego w Sukkennicach pod 1. 27, sprzedawca gazet Kukulskiego w hall Sukkennic 1. 6, księgarnia Stan. A. Krzyżanowskiego w rynku głównym, handel Bajera przy ul. Grodzkiej, główna trafik w rynku głównym.

We Lwowie przyjmuje prenumeratę p. Józef Knapp w głównej trafikce cygar i tytoniu Nr. 2 przy ulicy Trybunalskiej.

Przegląd Polityczny.

Kraków 1 lipca.

Z powodu przyjazdu Najdostojniejszych Arcyksięstwa do Krakowa pisze *Wien. Abendpost*: „JCW. Najdostojniejsi Cesarzowiecowski udali się w podróż do Galicji. Ludność tego kraju, bez różnicy narodowości, wyznania i stanu, od długiego już czasu poczyniła największe przygotowania, aby Najdostojniejszej Parze wyprowadzić święte i szczerze przyjęcie i tym sposobem znów dać wobec całego świata świadectwo, jak potężni są uczucia dynastyczne w Austrii i jak głęboka jest miłość i cześć wszystkich plemion wielkiej Monarchii dla ukochanego przez nich Domu Mońskiego.“

Fremdenblatt pisze: „Podróż Najdost. Arcyksięcia Rudolfa po Ga-

licy będzie pochodem tryumfalnym, wymownym i świetnym dowodem miłości i uwielbienia, jakie zarówno wieśniak galicyjski, jak i obywatel tamtejszy żywią dla Dostojnego naszego Domu Mońskiego. Podróż ta odbywa się pod godłem pokoju, to też długi szereg zwycięstw pokojowych, zwycięstw serca nad sercami, znaczący będzie drogę podróży Najd. Następcy Tronu.“

Nawet i zagraniczne dzienniki zajmują się po- bytem Najdostojniejszego Arcyksięstwa w Krakowie, a *Nordd. Allg. Ztg.* na czele swego przeglądu politycznego pisze: „Austriacki Następcę tronu wraz z Małżonką przebywa obecnie w Galicji, a pobyt Ich Cesarzkich Wysokości wywołuje powszechne uniesienie patriotyczne.“

Jeśli w poleceniach, danych Drummondowi Wolfowi nie zaszła jaka zmiana, miał on wczoraj już opuścić Konstantynopol. P. Drummond Wolf jest, jak wiadomo, specjalnym wysłannikiem Anglii do zawarcia konwencji względem Egiptu; jeśliby więc opuścił Konstantynopol przed upływem terminu do ratyfikacji tej umowy, odłożonego w ostatnich czasach na 3 lipca, byłoby to znakiem, iż Anglia przypuszcza już na pewne, że Sułtan ulegnie naciskowi rosyjsko-francuskiemu i ratyfikacji odmówi.

Domyślać się też tego można z ostrożnych odpowiedzi Fergussona na zapytania, stawiane mu w parlamencie angielskim. Na interpelację Cameron, czy Porta upomniała się o spełnienie warunków umowy względem Cypru, odmówił wszelkich wyjaśnień. Co do noty francuskiej, która Porcie przesłana być miała, oświadczył Fergusson jedynie, że „Anglii“ ani nie wręcono odpisu pomienionej noty, ani jej też o treści jej nie wiadomo. Nie dowodzi to jednak bynajmniej, aby nota ta wysłana nie była, nadeszły też świeże wiadomości do Anglii o energicznym występowaniu w Konstantynopolu posła francuskiego Montebello, jeden zaś z dzienników angielskich podaje dosłownie ustępy z noty francuskiej, z których wynika, że Francja nie zaniedba żadnego kroku, jaki do zapobieżenia ratyfikacji umowy względem Egiptu posłużyć może.

Dzienniki angielskie wstrzymują się od kilku dni od wyrażania własnego zdania o losach konwencji, rejestrując tylko nadchodzące w tej sprawie wiadomości. Tylko *Daily News*, organ Whigów, zamieścił artykuł wstępujący, w którym jednak nie powstaje ani na zabieg rosyjsko-francuski, ani na ulegającą im Turcji, ale na obecny gabinet angielski o to, że konwencję taką, szkodliwą — zdaniem *Daily News* — dla Anglii, chciał zawrzeć „Niema ona dla nas żadnej korzyści, wręczmy się jej.“ Tak kończy *Daily News* swój artykuł.

Wszyscy trzej rejeńcy bułgarscy i członkowie rządu, z wyjątkiem Naczewicza, wyjechali już do Timowy, gdzie się też już zebrała większa część deputowanych. Sobranie otwartem będzie w niedzielę.

O przystąpieniu do wyboru księcia mówią już w Bułgarii, jako o rzeczy zdecydowanej, do której sobranie zaraz w ciągu pierwszego tygodnia swych posiedzeń ma przystąpić. *Intermisteum* sprzykryło się całej Bułgarii. Pannu tam obecnie zdanie, że jeśli wybór księcia jakiego nastąpi, a powołany na tron kandydat wybór ten przyjmie. Rosya będzie się zrywała, ale wojny nie rozpocznie, a w końcu pogodzić się będą musiały wszystkie mocarstwa, już w samym interesie pokoju, z wytworzonym w ten sposób faktycznym stanem rzeczy. Chodzi tylko o to, aby powołany na tron książę zdecydował się przyjąć koronę.

Czy słowa Stambułowa, które w czasie uroczystości w Filipopolu miał wyrzec poufnie, że „sobranie wybierze księcia Kobergskiego, a ten przyjmie niezawodnie koronę“ sprawdzą się w zupełności, dowiemy się nieza długo.

Rezultat wtorkowych wyborów w Bawarii jest następujący: klerikalnych 77, liberalnych 72, konserwatywnych 9, w jednym okręgu przyjdzie między kandydatem klerikalnym a liberalnym do ścisłych wyborów. Ponieważ wszystkich deputowanych jest w sejmie bawarskim 159, absolutna większość wynosi 80. Niema jej więc żadne z dwóch głównych stronnictw samo, przez się, a losy uchwał w sejmie bawarskim zależą od tego, po czyjej stronie stanie większość małego grona konserwatystów. Dotąd obie strony pocieszają się nadzieją przewagi.

Liga patriotyczna francuska zaczyna, skutkiem ostatnich zbyt nierozsądnych wystąpień, tracić na dawnym znaczeniu. Występuje z niej wiele osób, a czyniło to nawet i ogłosiło publicznie kilku z pierwotnych założycieli jej. Dążności jej skompromitowane zostały głównie przewagą, jaką w lidze tej zyskali w końcu radykalisci.

W sporze dziennikarskim, wszczętym z tego powodu, odznacza się szczególną drastycznością polemika między organem p. Pawła Cassagnaca a dziennikiem *Justice*. Kamil Pelletan, ówczesny P. Cassagnaca, wprowiódł republikański w ambarasowne położenie, zapytał go w swym dzienniku: „Jakiego monarchy życzy sobie powrót?“ — „Takiego, odpowiada na to Cassagnac, któryby wszystkich radykalistów powadził do kozy, aby ich nieszkodliwymi uczynić.“

Nie śmiemy silić się na opis uczuć, z jakimi ze strony całego naszego społeczeństwa spotkała się w Krakowie Najdostojniejsza Para. Komu to społeczeństwo choć cokolwiek jest znane, ten nie mógł wątpić, że uczucia owe tkwią w jego sercach i umysłach, i że pierwsza sposobność wystarczy do ich głębszego i jawnego wylewu, a to tembardziej, że sama obecność Najdost. Arcyksięcia Stefana, zwłaszcza przy znanym powszechnie okoliczności, iż zdrowie jej po niedawnej chorobie wymagałoby raczej spoczynku, niż nieodłącznych od takiej podróży trudów, świadczyła, iż zamiarem Dworu było nadać tej podróży charakter dla kraju jak najbardziej żywiliwy i ujmujący. Że jednak ten wylew uczuć takie przybierze rozmiary, że do przywiązania i wdzięczności, którą kraj nasz otacza Tron, przyłączy się uczucie wewnętrzne, spokoju i radosnego w przyszłość poglądu, to dziś możemy, to dziś powinniśmy zapisać.

Nie było nam podobna podać czytelnikom dosłownego brzmienia improwizowanych/widocznie przemówień, któreimi Najdostojniejsza Następcę Tronu odpowiadał na liczne powitania. Treść ich wyrzyla się jednak głęboko w pamięci obecnych, a przechodząc z ust do ust, stała się własnością ogółu, nim jeszcze dzienniki zdolały ją zapisać. Nie było też wątpliwości najmniejszej, że przemówienia owe wybiegły daleko poza granice zwykłej życzliwości i laski, do której ludy Monarchii naszej od panującej nam najmiłościwiej Dynastii oddawna przywykli. Były w nich słowa i ustępy głębokiego politycznego znaczenia, tkwiło w nich uznanie dla tego wszyst-

kiego, co nam jest najdroższem, co istotną naszą pracę i naszych trudów stanowi, znalazła się w nich najsilniejsza rękojmia dla naszej przyszłości.

Przemawiając do szlachty, podniósł Następcę Tronu, że ona umiała połączyć przywiązanie do swojej historycznej tradycji i obyczaju z wdzięcznością i miłością dla Monarchy, który ojcowska opieka nad tym krajem rozciągnął. Słowa te jednak wszystkie warstwy naszego społeczeństwa odniosły również i do siebie, gdyż faktem jest, że po przeszłości naszej pozostała nam tylko jedna tradycja szlachecka, a zarazem i narodowa. Sejm czteroletni rozciągnął ją na wszystkie stany, dziś też cały naród do niej się poczuwa, w niej uczestniczy, a rozwijając ją, na niej swą pracę opiera. Miłość i wierność, którą ze szlachtą naszą na czele wszystkie warstwy i koła nasze społeczne otaczają, najmiłościwiej nam panującego Monarchę, na wie wszystkich tych warstwach również głęboką podstawę w przywiązaniu do naszej narodowej przeszłości i z niej najszlachetniejszą swoje uczucia czerpie.

Częścią tej spuścizny dzisiejszej jest niewątpliwie język nasz ojcowski, nie pomnił go też Następcę tronu w przemówieniu Swojem w „jedynej polskiej“ Akademii umiejtności. Znajdzie ono szeroki odgłos, gdziekolwiek brmi polska mowa, bo czyż można lepiej i podnioslej określić zadanie Akademii, jak je znajdujemy w słowach: „Pielegnować i rozwijać naukę w waszym pieknym ojcowskim języku, który od tysięcy lat kwił i wytworzył tak bogatą literaturę.“ Nie wątpimy, że słowa te w obrębie Akademii spotęgują jeszcze uczucie odpowiedzialności, jaką instytucja ta dźwiga wobec całego narodu, że zrozumienie jej zadania, objawione z tak wysoką, będzie dla całego społeczeństwa świecącym przykładem i bodźcem do tem gorliwszego, do tem powszechniejszego poparcia instytucji, która stoi na straży naszego pięknego ojcowskiego języka.

Język jest jednak tylko narzędziem do wyrażenia celów. Określił je Najdostojniejszy nasz Gość zarówno w Akademii Umiejtności, jako też w Uniwersytecie. Życzę wam, powiedział, ażebyście krzewili patriotyzm i naukę Zachodu na daleki Wschód nieśli. Nie inne było zadanie naszej wszechmocy w najświetniejszych czasach jej przeszłości, nie innem jest też i dzisiaj. I tu nasza Akademia czy Uniwersytet nie biorą tego zadania wyłącznie na swoje barki, chociaż w niem śmiało idą naprzód. Cała nasza narodowa przeszłość jest wszakże nieczem innem,

jak szerzeniem cywilizacji Zachodu na dalekich przestrzeniach Wschodu. Miecz tylko bronił, piług zdobywał ziemię, nauka i obyczaj podnosiły i uszlachetniały ludy, które ta pokojowa zdobycz w kolegiach wiodła ogarnąć.

Ogarniała ona różne narody i wyznania, doprowadzając je do dobrowolnych unii kościelnych i politycznych. Serdeczny też oddźwięk w tem spuściznę wieków przekazaną nam uczuciu znajdzie przemówienie Następcy Tronu na wstępie do kraju, odnoszące się do obu zamieszkujących go szczepów, a streszczające się w pięknych słowach: „Jesteśmy połączeni węzłami miłości.“

Wszystkie te momenta, które podnosimy wyżej, są to jednak tylko szczegóły, ważne i doniosłe zapewne, ale zawsze szczegółowe. Zestawiając je razem, możnaby z nich ogólną wyciągnąć zasadę; zadania tego niepotrzebujemy my jednak podejmować, bo znajdujemy je rozwiązane przez Najdostojniejszego Następcę Tronu, kiedy rzekł: „a ja staram się być wchodząc w ślady mego Pana, Cesarza i Ojca.“ Najpewniejsze to, najbezpieczniejsze te Ojcowskie ślady. Ojcu zapewniły to, czego jedynie pragnąć może Monarcha, a do czego nie każdy dochodził: miłość i wdzięczność poddanych. Synowi też niewątpliwie ją zapewnią. Gdzie Syn w ślady szlachetnego Ojca Monarchy wstępuje, tam ludy o swoją przyszłość spokojne są i bezpieczne.

W podziemiach Wieliczki zakoczył Następcę Tronu przemówienie Swoje polskimi słowami: „Nasz Cesarz i Król niech żyje!“ Okrzyk ów powtórzy ludność całego naszego kraju z najszerzym zapalem, dodając jednak do niego równie szczerzy i gorący okrzyk:

„Najdostojniejszy Następcę Tronu niech żyje!“

Następcę tronu z Małżonką w Krakowie.

W uzupełnieniu naszych relacji o pobycie Najdostojniejszych Arcyksięstwa, winniśmy przede wszystkim podać dokładniejsze sprawozdanie z przyjęcia Arcyksięstwa

w Szkole Sztuk Pięknych.

We wtorek, tuż przed godziną 4 po południu, oboje Arcyksięstwo przybyli do gmachu Szkoły Sztuk pięknych, gdzie przy wniesiu z ulicy, dyrektor Matejko, w toczącym profesorów i sekretarza, oczekiwali Najdostojniejszej pary. Arcyksiężę powitał dyrektora Matejkę laskawym uściśnięciem ręki, oraz wysłuchawszy krótkiej jego wstępnej przemowy, udał się wraz z Arcyksiężną przez ładnie i ofiarnie ozdobione kwiatami i wazonami schody na drugie piętro gmachu, dla obejrzenia prac artystycznych.

Powitani na drugim piętrze powtórnie przez oczekujące tam inne grono uczniów trzechkrotnym okrzykiem „niech żyją“, Arcyksięstwo udali się zaraz do oddziałów kompozycyjnych uczniów

tey komendy. Za tydzień lub za dwa ruszają, a na elekcyj konieczne mam być w Warszawie. Sam hetman tego pragnie, i tak będzie, choćby nawet Ruszycze z Krymu na maj nie nadążyli.

— O, to wybiorcie!
— Pociąg — i zakił powłoknikami, pannie podciągnę — ręką Nowowiejski, bystro trząc na Basie.

A ona na to:
— Będzie takich, jak waćpan, niema! Słodka to dla żołnierza rzeź pod takim komendantem służyć. Jedź waćpan, jedź! Będzie pan Michałowski!

Chłopak westchnął tylko i po czaprynie się szeroka dłoń pogładził, wreszcie rzekł, rozstawiając ręce, jak w ślepej babce czynił:

— Ale pierwszej pannę Barbarę złapię! dalibóg złapię!

— Aha! aha! — zawołała, cofając się Basia. Tymczasem Drohojowska zbliżyła się do Wołodyjowskiego z rozjaśnioną twarzą, cichej radości pełną.

— A niedobry, niedobry dla mnie pan Michał; dla Basi lepszy, niż dla mnie?

— Ja niedobry? ja dla Basi lepszy? — pytał ze zdziwieniem rycerz.

— Basi to pan powiedział, że na elekcyj wraca, a przecie żebym to była wiedziała, nie byłabym do serca wzięła odjazd.

— Moje złoci... — zakrzyknął pan Michał. Ale zaraz się pomarkował i rzekł:
— Mój przyjacielu kochany! Małom co ci powiedział, bom głowę stracił!

(Ciąg dalszy nastąpi).

Pan Wołodyjowski.

POWIEŚĆ

Henryka Sienkiewicza.

(16)

(Ciąg dalszy).

Miało się ku zachodowi; zorze świeciły na niebie, rzucając na śnieżne przestrzenie fioletowy od-
biask. Na rumiane niebo weszły pierwsze gwiazdy migotliwe i księżyc się podnosił w kształcie srebrnego sierpa. — Droga była pusta, ledwie gdzieś niedługo widać było rycerz jakąś furę i leciał ciągle. Dopiero, ujrawszy w dali dwór Ketlingowy, powstrzymał konia i pozwolił się dopędzić pachol-
kowi.

Nagle ujrzał przed sobą, idącą naprzeciw, jakąś wysmukłą postać.

Była to Krzysia Drohojowska.

Pan Michał, poznawszy ją, zeskoczył natychmiast z konia i oddał go pacholce, sam zaś podbiegł ku niej, nieco zdziwiony, ale bardziej jeszcze uradowany jej widokiem.

— Żołnierze mówią — rzekł — że o zorzy można różne nadprzyrodzone osoby spotkać, które czasem złą, a czasem dobrą wróżbę znaczą; ale już dla mnie lepszej nad spotkanie waćpanny wróżby być nie może.

— Pan Nowowiejski przyjechał — odpowiedziała Krzysia — z Basią i panią stolnikową, się zabawia, ja zaś wysłałam umyślnie naprzeciw waćpana, bom, była niespokojna o to, co pan hetman miał waćpanu powiedzieć?

Szezeróżnych słów niezmierznie ujęła małego rycerza za serce.

— Zali naprawdę waćpanna tak się o mnie troszczysz? — pytał, podnosząc na nią oczy.

— Tak... — odrzekła niskim głosem Krzysia. Wołodyjowski oczu z niej nie spuszczał, bo nigdy dotąd nie wydawała mu się tak piękną. Na głowie miała kapturek długi, a biały puszek łabędzi otaczał jej drobny, bladawą twarz, na którą padał blask miesiąca i rozświecał łagodnie to szlachetne brwi, oczy spuszczające, długie rzęsy i ów ciemny, ledwie dostrzegalny puszek nad ustami. Spokój jakiś był w jej twarzy i dobroć wielka.

Poczuł pan Michał w tej chwili, że to jest przyjacielskie, kochane oblicze.

Wieg rzekł:
— Żeby nie pacholek, który za nami jedzie, toby na tym śniegu do nóg waćpannie z wdzięczności upadł!

A ona:
— Waćpan takich rzeczy nie mów, bom ich niegodna, a w nagrodę powiedz, że ostajesz przy nas i że cię będę mogła dłużej pocieszać!

— Nie zostaje — odrzekł pan Wołodyjowski. Krzysia zatrzymała się nagle:

— Nie może być?
— Zwyczajna żołnierska służba! Na Ruś jadę... ku Dzikim polom.

— Zwyczajna służba?... — powtórzyła Krzysia. I umilkłszy, poczęła iść śpiesznie ku domowi.

Pan Michał dreptał przy niej, nieco zmieszany. Jakoś mu było trochę i ciężko na duszy i głupio. Chciał coś mówić, chciał na nowo podjąć rozmowę — nie szło. A jednak zdawało mu się, że ma do powiedzenia Krzysie tysiące rzeczy i że właśnie teraz pora po temu, póki są sami i nikt im nie przeszkadza.

Byłe zacząć! — pomyślał sobie — to dalej pójdzie... Wieg nagle spytał:

— A pan Nowowiejski dawno przyjechał?

— Niedawno — odrzekła Drohojowska. I znów rozmowa się urwała.

— Nie tędy drogą! — pomyślał Wołodyjowski. Jak tak będę zaczynał, to nigdy nie powiem.

Ale widzę, że mi resztę doświadczenia wyjada. I przez jakiś czas dreptał w milczeniu, wsiadkami tylko coraz mocniej ruszając.

Nakoniec, już przed samym domem, przystanął i zawołał się:

— Bo widzi waćpanna, jeśli ja przez tyle lat szczęście odkładał, byle ojczyźnie służyć, jakimżeż czołem pocieczę teraz nie oddać?

Zdawało się Wołodyjowskiemu, że tak prosty argument powinien odrazu Krzysię przekonać, jak-
kolwiek po chwili odrzekła ze smutkiem i łagodnością:

— Im się pana Michała bliżej poznaje, tem się go więcej czuł i szanuje...

To powiedziałszy, weszła do domu. Już w sieni doleciały ich Basine okrzyki: „Aha! Aha!“ A gdy weszli do gościnnej izby, zobaczyli na środku pana Nowowiejskiego z zawieszonymi oczyma, w pochylonej postawie i z wyciągniętymi rękoma, usiłującego złowić Basie, która kryła się po kątach, okrzykiem: „Aha!“ oznajmując swą obecność.

Pani stolnikowa zajęta była rozmową pod oknem z panem Zagłobą.

Ale wejście Krzysy i rycerza przerwało zabawę. Nowowiejski chustkę ściągając i biegł witać. Wraz przypadł stolnikowa, Zagłoba i zdyszana Basia.

— Co tam? co tam? Coć pan hetman powiedział? — pytali jedno przez drugie.

— Pani siostro! — odrzekł Wołodyjowski — jeśli chcesz listy do męża posyłać, to masz okazywać, bo na Ruś jadę!

— Już cię posyła! Dla Boga żywego, nie zaciągaj się jeszcze i nie jedź — zawołała załośnie

pani Makowiecka. Że też ci to chwili czasu nie dadzą.

— Istotnie, funkcję ci przeznaczone? — pytał zasępiony Zagłoba. — Słusznie pani stolnikowa mówi, że młoda toba jak cepami.

— Ruszycze jedzie do Krymu, a ja po nim chorągiew obejmuję, bo krąpan, Nowowiejski już wspominał, szlaki pewnie się na wiosnę zaczerpną.

— Zali mi tylko mamę tę Rzeczpospolitą przed złodziejami obszukiwać, jak pies podwórce! — zawołał Zagłoba. — Inni nie wiedzą, którym końcem z muszkietu się strzela, a dla nas nigdy spoczynku!

— No, cicho! Niema o czem gadać! — odrzekł Wołodyjowski. — Służba, to służba! Dalem hetmanowi parol, że się zaciągnę, a czy prędzej, czy później, to wszystko jedno...

Tu pan Wołodyjowski przyłożył palec do czoła i powtórzył ów argument, który mu już raz wobec Krzysy powtórzył:

— Bo widziecie waćpanstwo, jeśli ja przez tyle lat szczęście odkładał, byle Rzeczypospolitej służyć, jakimżeż czołem nie wyrzeklibym się tej po-
ciechy, którą w kompanii waćpanstwa znajduję?

Na to nikt nie nie odpowiedział; jedna tylko Basia przyszła namurmuszona, z buzią wysuniętą naprzód, jak rozdane dziecko i rzekła:

— Szkoda pana Michała!

A Wołodyjowski roześmiał się wesoło.

— Bodać waćpannie los szczęści! Toć jeszcze wczoraj mówiłaś, że mnie nie cierpisz, jako Tatarzyna dzikiego!

— Ale! jako Tatarzyna! Wcale tego nie mów-
łam! Waćpan tam sobie będzie na Tatarzynach używał, a nam tu będzie tęskno!

— Podiesz się, hajduczku (wybacz waćpanna, że cię tak nazywam, ale ci to okrutnie pasuje). Pan hetman powiedział mi, że to nie na długo

szkoły, jako najbliższe przy wniesieniu na drugie piętro umieszczonych.

Dwa większe salony były przepełnione obrazami większych i mniejszych rozmiarów prac uczniów, rozwieszonych wśród kwiatów i wazonów, także obok obrazów znajdujących się, które oświetlone górnymi z dachu oknami, dokładnie dawały pojęcie wszystkich szczegółów.

Oboje Arcyksięstwo przeglądali z niezwykłą ciekawością wszystkie obrazy uczniów, tak religijne, jak również historyczne treści, i jakby z pewnem zainteresowaniem się, po dwakroć zapytali się: „więc to są prace uczniów szkoły?”²⁴

Po szczegółowym obejrzeniu prac uczniów niższych oddziałów także znajdujących się, oboje Arcyksięstwo przeszli następnie korytarzem, usłanym perskimi kobierzami, do pracowni mistrza Matejki tuż w pobliżu znajdującej się.

W pracowni dyrektora Matejki nie było żadnych upiększeń; widoczne były tylko przedmioty, mające najbliższą spójność z artystyczną pracą. Arcyksięstwo i tu jeszcze bardziej rozpatrywali obrazy i szkice samego mistrza Matejki, według możliwości zgromadzone, a sam Arcyksiążę kazał sobie tłumaczyć treść i znaczenie wszystkich obrazów i szkiców; potem z ciekawością przeglądał olejne szkice różnych ras koni, przygotowanych do malowania większych obrazów, okazując widoczne zainteresowanie się tem wszystkim, co było w pracowni i przeglądając wszystko od większych do najmniejszych rzeczy.

Skończywszy przegląd, Arcyksiążę uściślał znowu w pracowni dłoń mistrza Matejki, a gdy wraz z Najdostojniejszą Małżonką swoją miał się zabierać do opuszczenia pracowni, wówczas mistrz Matejko wręczył arcyksiężnie bukiet, a po chwili, wypowiedziawszy pożegnalne wyrazy, pełne najwyższej czci i hołdu, prosił o przyjęcie w darze dwóch obrazów, z których jeden szkic do obrazu „Dziwicy orleańskiej” ofiarował Najdostojniejszej Arcyksiężnie Stefani, a drugi obraz pod nazwą „Pieśń samemu arcyksięciu.

Arcyksiążę wzruszony przemową i darem znowu łaskawie uściślał rękę mistrza Matejki, a kłaniając się odpowiedział po polsku: „Dziękuję panu.”

Po wyjściu z pracowni Matejki, oboje Arcyksięstwo żegnani byli przez uczniów na korytarzach zgromadzonych kilkakrotnie okrzykiem: „Niech żyje!” udając się do powozu. Na ulicy przy wsiadaniu Najdostojniejszej Pary, gdy mistrz Matejko, mając przygotowany drugi bukiet kwiatów, zamierzał udać się do powozu, aby go złożyć u nóg Arcyksiężnie, wówczas spostrzegłszy to Następcę Tronu z niezwykłą i wyjątkową łaskawością, ręką swą własną wstrzymał mistrza Matejkę, rączył odebrać jeden bukiet od niego i sam go do powozu, który o kilka kroków stał od gmachu, zanosił i położył.

Tegoż samego wieczoru, z polecenia mistrza Matejki, dwa ofiarowane przez niego obrazy, p. Maryan Gorzkowski złożył Arcyksięstwu w pałacu „pod Baranami.”

We wtorek w pałacu „pod Baranami” przedstawionym został Arcyksięstwu komitet wykonawczy Wystawy krajowej w Krakowie, a mianowicie: hr. Artur Potocki, prezydent Szlachowski i dyrektor Wystawy Dr Faustyn Jakubowski, którzy podziękowali Arcyksięciu za łaskawie przyjęcie protektoratu nad Wystawą. Oboje Arcyksięstwo wypytawali się o zakres Wystawy i objawiali żywe zainteresowanie się takową.

Wzorzająca parada wojskowa.

O godzinie Trzy zrana oboje Arcyksięstwo wraz ze swą swą udali się na Błonia, aby odbyć przegląd wojska, obecnego w tym dniu w Krakowie i Podgórze, wraz z oddziałami obrony krajowej i szkoły kadetów w Łobzowie. Wojskiem tem, zwróconem frontem ku Łobzowu, dowodził komendant korpusu fup. ks. Ludwik Windischgrätz.

Wojsko ustawione było w trzech sztykach. Pierwszy sztyk składał się z należących do 23 brygad piechoty 13 i 56 pułku piechoty, z 13 batalionu polnych strzelców i szkoły kadetów. Dowodził pułkownik Kirsch.

Drugi sztyk, składający się z należących do 24 brygad piechoty, 20 i 57 pułku piechoty, z stacyonującego tu batalionu inżynierów i z landwey. Dowodził komendant 24 pułku piechoty pułkownik Krentzner.

Trzeci sztyk składał się z całego w dniu tym jeszcze w Krakowie skoncentrowanego 1go pułku ulanów, z artylerji, z pociągu i oddziału sanitarnego. Dowodził komendant 1ej brygady artylerji pułkownik Broszek.

Generał-major Rodakowicz prowadził, w zastępstwie nieobecnego w Krakowie dywizyjnego generała-majora Fischera, dowództwo 12ej dywizji piechoty.

Wszystkie pułki piechoty ustawione były w rozwinętej kolumnie, kawalerja w masie, artylerja i pociąg w zwartej linii.

Wogóle było 3207 piechoty, 752 kawalerji i 32 dział.

Najdostojniejszy Arcyksiążę w mundurze generała wraz ze swoim w ochmistrzem hr. Bombelles, jechał w zamkniętej dworskiej karecie przez ul. Wiślną i Wolską na Błonia, a za nim major skrzydłowy hr. Rosenberg-Orsini i kapitan bar. Giesl. Na Błoniach czekały w pogotowiu konie wierzchowe.

Nieco w tyle jechała najdostojniejsza Arcyksiężna Stefania w towarzystwie w ochmistrzyni hr. Silva-Tarouca, w otwartym parokonnym powozie dworskim. Przed powozem jechał odkomenderowany do służby Arcyksiężny, major sztabu jeneralnego Makowiecka, a w drugim powozie jechał szambelan hr. Hoyos i dama dworu hrabianka Chotek. Arcyksiężna miała na sobie wspaniałą jasno-błękitną suknię, przetykaną złotem i srebrem.

Powitany przez usławionych na północnej stronie błon, nienależących do wojsk, które wystąpiły, generałów, oficerów sztabowych i przez licznych spektatorów z najznakomitszych kół cywilnych i wojskowych, między którymi wiele było dam, dojechał najdostojniejszy Arcyksiążę konia i puścił się na skrzydło ustawionych wojsk, gdzie komendant korpusu fup. ks. Windischgrätz, wśród dźwięków hymnu ludowego i powiewania chorągwi, salutując trzaskającymi, złożył Następcę tronu raport, co do liczby zgromadzonego wojska.

Przy przeglądzie trzech owych sztyków poprzedził Najdostojniejszego Arcyksięcia szef sztabu 1nego I korpusu Hoffmeister, a obok Arcyksięcia jechał komendant korpusu z spuszczoneym pałaszem.

Tuż posuwał się powóz Najdostojniejszej Arcy-

księżny, za którym zdążył cały szereg świetnych ekipaży.

Po przeglądzie frontów, wojsko wśród dźwięków muzyki wydało 3-krotny okrzyk, poczem sfornowało się do deflady, która nastąpiła w kierunku Wawelu, wykonana przez piechotę w otwartych kolumnach w odstępach kompanii, przez artylerję w kolumnach, a przez pociąg w rozwiniętej linii.

Kawalerja, która w końcu defilowała, wykonała ruch kłusem.

Wszyscy na czele defilujących, z powiewającymi chorągiewkami oddziałów, maszerujący generałowie i wyżsi oficerowie, salutowali w przemarszu trzykrotnie przed Ich Ces. Wysokościami, którzy kłaniali się dziękując, a szczególnie Arcyksiężną przed każdą chorągwią.

O godzinie wpół do 9 zakończyła się defilada. Najdostojniejszy Arcyksiążę uściślał rękę komendantowi korpusu i wyraził w gorących słowach swoje podziękowanie i zadowolenie z postawy wojska, któremu polecił wypłacić 3-dniową gażę.

Niemniej Najdostojniejsza Arcyksiężna, która łaskawie swą uprzejmością podbiła serca wszystkich, a równie jak jej Najdostojniejszy Małżonek interesuje się sprawami wojskowymi, wyraziła się bardzo pochwalnie o odbytej paradzie.

Powrót nastąpił w ten sam sposób, jak wyjazd, i około godziny 9 Arcyksięstwo wróciło do pałacu „pod Baranami.”

Wycieczka do Wieliczki.

Uroczystym i pamiętnym zarazem był dla Wieliczki dzień wczorajszy, gdyż naszym przyjmowało w murach i wspaniałych podziemiach swoich Najd. Następcę tronu wraz z Małżonką. Już od samego rana zapanował tutaj niezwykle ruch i gwar, a z gorączkowym pośpiechem kończono ostatnie przygotowania dekoracji celem godnego przyjęcia Dostojnych Gości. Wzdłuż ulicy Krakowskiej, którą Dostojna Para miała przejechać, ustawiono wielkie maszty gustownie przybrane festonami, chorągiewkami i godłami górniczymi — w tensam sposób udekorowano ulicę Krzyszkowską prowadzącą ku dworcowi kolejowemu. Na placu Sbieskiego obok pięknego nowego budynku ratuszowego wzniesiono wielki łuk tryumfalny bardzo gustownie dekorowany choiną, chorągiewkami i kwiatami; po bokach były orły polskie, od góry cyfry złoczone Dostojnej Pary, okalone wieńcem z róż, powyżej zaś z jednej strony napis: „Witajcie,” z drugiej zaś: „Bóg z Wami.” Wzdłuż ulicy Krakowskiej dla utrzymania porządku utworzył szpal straż ognio, z chorągiewkami i komendantami na czele, a oprócz miejscowej przybyły z Świątnik, Dobrezy, Myślenic, Kalwaryi i Jordanowa. Przed łukiem tryumfalnym uszykowali się deputacye okolicznych gmin, bractwa kościelne i cechy z chorągiewkami, muzyka górnicza przybyła z Bochni, kahal żydowski, straż skarbową w galowych mundurach, duchowieństwo, okoliczna szlachta w strojach narodowych i Rada gminna z burmistrzem p. Kochem na czele. Po obu stronach łuku tryumfalnego ustawiono 30 dziesięć w biele z piekniemi bukietai, dalej zaś ochrunki małych dzieci i szkoły ludowe żeńskie i męskie.

Arcyksięstwo mieli przybyć przez Podgórze szosą wiodącą do Wieliczki. W tym celu całą drogę starannie wyrównano i wyzirowano, a palotroże zandarmeryi rozstawione wzdłuż szosy pilnowały porządku. Tymczasem wskutek lekkiego deszczu, jaki zaczął padać, zmienionym został program o tyle, że Arcyksięstwo odbyli drogę do Wieliczki osobnym pociągiem kolei Karola Ludwika. Ponieważ zawiadomienie o tej zmianie nadeszło do Wieliczki zapóźno, przeto powitanie przez mieszkańców Wieliczki nastąpiło dopiero po wyjściu ze salin, dokąd Arcyksięstwo udali się z orszakiem wprost z dworca kolei. — Przy wejściu do sztybu Daniłowicza ustawiono bramę piramidalnie z choiny zrobioną z napisem u góry „Szczęść Boże” dekorowaną chorągiewkami i złotym orlem austriackim. Arcyksięstwo powitani przez ustawionych w szpal strażników gromkim okrzykiem Niech żyje! i przez tętniącą muzykę salinarną, weszli do gustownie dekorowanego budynku, z którego salin wyjechał do salin parowa. Poprzednio już spuszczone na dół wszystkie zaproszone na tę uroczystość osoby, które przybycia Dostojnych Gości oczekiwali w przedsiwnku obok kaplicy Sgo Antoniego. Skoro ukazali się Arcyksięstwo, proboszcz miejscowy X. pratt Skrzyński przybrany w szaty kościelne przemówił do nich z powitaniem, poczem Dostojni Goście weszli do kaplicy Sgo Antoniego i odmówili krótką modlitwę. Złąd cały orszak udał się do sali balowej rzęsiście oświetlonej i dekorowanej przezroczem z napisem *Viribus unitis*.

Przy wejściu do sali zagrała muzyka salinarna skoczno krakowiaka. Tutaj wystawione były różne drobne przedmioty, wykonane ze soli, które obecnym na pamięć rozdano, prócz tego zaś były także okazy przekrojów, planów salin i rozmaitych instrumentów mierzniczych, potrzebnych dla górników. Ze sali balowej nastąpiło zejście na dół do komory Michałowie. Uroczy to był widok, kiedy goście, schodząc na dół po schodach, podziwiać mogli olbrzymie sklepienie, rzęsiście oświetlone kagankami, lampionami japońskimi i pyznym różnokolorowym ogniem bengalskim, na dół zaś odezwały się pienia chóru Towarzystwa Muzycznego pod kierunkiem p. Barabasza. Tutaj także w jednym miejscu ustawiono olbrzymie przeźroczę, przedstawiające górnika z kagankiem przy pracy. Złąd przez komorę Drozdowice przeszli wszyscy do komory Franciszka Józefa, gdzie na cześć dostojnych gości ustawiono piramidę na 10 metrów wysokości z odpowiedniami napisami. Tutaj stoisownie oświetlony, przedstawił się obraz z żywych osób, grupa górników przy pracy. Przechodząc następnie przez przeźrocznię Lichtenfelsa, widzieli Dostojni Goście rozmaite roboty górnicze, jak przewóz wyrobionej soli, łamanie skał i robijanie brył solnych, wiercecie maszyną itp. Złąd komorą Arcyksięcia Fryderyka, schodami przeszli Dostojni Goście z drugiego poziomu na trzeci, gdzie znów był obraz z żywych osób, przedstawiający górników przy pracy, układu Juliusza Kossaka. Tutaj też grała muzyka salinarna.

Dalsza droga z komory Arcyksięcia Fryderyka odbyła się znaną miniaturą koleją konną. Pociąg stanął na dworcu hr. Gołuchowskiego, gdzie grała muzyka 13 pułku pod kierunkiem p. Hocka i zastawiono sude śniadanie dla orszaku. Arcyksięstwo zajęli miejsce w samym środku — w gustownie ubranym kłombie; z nimi byli ustawione ich popiersia. Obok Arcyksiężnej siadł p. Namiestnik, obok Arcyksięcia p. marszałkowi hr. Tarnowska, naprzeciw zaś Arcyksięcia marszałek i księżna Windischgrätz. Dalsze miejsca zajęte były przez zaproszone osoby i orszak Arcyksięcia, mianowicie byli obecni: p. Namiestnikowa, hr.

Artur i Andrzej Potocki, bar. Brunicka, hr. Edward Raczyński, ks. Windischgrätz, bar. Adolf Brunicki, hr. Rosenberg-Orsini, generał Kirschner, feldmarszałek-porucznik Drexler, hr. Siemińska-Lewicka, ks. Wł. Czartoryski, hr. Sylwia Tarouca, hr. Bombelles, hr. Romanowa Potocka, hr. Siemiński-Lewicki, hr. Antoniowie Wodziecy, delegat hr. Borkowski Kazimierz, hr. Stefan Zamojski wraz z małżonką, Andrzej ks. Lubomirski, hr. Józef Potocki, hr. Tadeusz Koziebrodzki, baron Giesl, hr. Ludwik Wodziecki z małżonką, ks. Sapiehowie Adamowie, ks. Zuzanna Czartoryska, ks. Leonostwo Sapiehowie, członek Wydziału krajowego Bereźnicki, wiceprezes Rady powiatowej krakowskiej Homolacs, radca dworu Clandy, hr. Chotek, hr. Hoyos, poseł hr. Hompesch.

Podczas śniadania wniósł marszałek krajowy hr. Jan Tarnowski toast, który już wczoraj telegraficznie przesłałem, na co Arcyksiążę odpowiedział w następujących słowach:

Dziękując Panu panie marszałku krajowy za uprzejme słowa, korzystam ze sposobności, aby wyrazić ten kielich na powodeń tego pięknego i dobrego kraju, tudzież obu zamieszkujących go bratnich ludów. Bóg Wszechmogący niechaj ochrania i broni Galicję i niechaj doprowadzi ten kraj tudzież całą monarchję, jak tego sobie wszyscy życzymy, do szczęśliwej przyszłości. Wyznam więc was moi panowie wnieść jednogłośnie radośny okrzyk: (po polsku) Niech żyje nasz Cesarz i Król! Obecni z zapałem wnieśli trzykrotny okrzyk Niech żyje! Kończąc usteł toasty, wygłoszony po polsku na cześć Najjaśniejszego Pana wywołał u obecnych prawdziwe rozradowanie i gorący entuzjazm. Menu śniadania były następujące: *Consommé de volaille, Barbecue, Truifles, sauce provencale; Filets mignons aux truffes; Poulets chasseur; Pêches à la glace; Dessert*. Wina maderna, szampańskie, francuskie czerwone i stare węgierskie. Kuchnią zajmował się p. Muszyński, cukiernia p. Adam Roszkowski, urządzeniem p. Wł. Grabowski. Przysnąć trzeba, że mimo niejakiej trudności urządzenia kuchni w salinach na dole, wszystko wypadło znakomicie, porządek był też pod każdym względem wzorowy.

Po śniadaniu, które trwało mniej więcej godzinę, udał się cały orszak napowrót koleją konną do sztybu Steinhausera. Tutaj na zakończenie zachowano najpiękniejsze przedstawienie, mianowicie t. z. jazdę piekielną czyli windowanie górników z podziemnej pieczonej w górę do otworu sklepienia komory olbrzymiej wysokości. Była to chwila bardzo wzniosła, kiedy górnicy windowani w górę, wywijając pochodniami i śpiewając „Serdeczna Matko” zwolna nikieli w górę. Następnie spalono na ognie sztuczne, w końcu cyfry Dostojnych Gości w brylantowym ogniu. Arcyksięstwo z zajęciem przypatrywali się widokowi z trybunu, umyślnie wystawionej i gustownie udekorowanej.

Wogóle znać było na Ich twarzach wielkie zadowolenie z tego, co widzieli. Arcyksiężna mimo długiej przechadzki po salinach, wcale nie czuła się zmęczoną, jakkolwiek przysposobiono dla Niej gustowną lektęjkę, której jednak wcale nie używała.

Z sztybu Steinhausera nastąpił powrót na górę również windą parową, poczem Dostojna Para żegnana żywymi okrzykami „Niech żyje!” przybyła powozami wraz z orszakiem pod łuk tryumfalny, gdzie przywitali ją grzmiące okrzyki: Niech żyje! poczem burmistrz p. Koch przemówił w imieniu miasta i wyraził swą radość z przybycia Najdostojniejszego Następcę tronu wraz z Małżonką. Dziewczątka wręczyły Arcyksiężnie Stefani bukiety, a następnie Dostojna Para ze swym orszakiem odjechała osobnym pociągiem do Krakowa. Pojazdów na przyjazd i odjazd Arcyksięstwa dostarczył p. H. Perlberger, właściciel fabryki spirytusu w Klasnej.

Illuminacya.

Trzeci dzień iluminacyi wypadł jeszcze świetnie, niż poprzednie. Wszystkie gmachy w mieście blyszczące podobnie jak w dniach poprzednich, ale oświetlenie drogi, którą mieli Arcyksięstwo udać się na wieczór do hr. Tarnowskich, przeszło wszelkie oczekiwania i wypadło tak, że żadne słowa nie są w stanie określić wrażenia nawet w przybliżeniu.

Punktualnie o godzinie 9ej opuścili Arcyksięstwo pałac hr. Potockich. Wśród okrzyków ludności Podwale, ulicą Basztową i Warszawską szły powozy. Słupy od latarni gazowych płonęły jak pochodnie. Z jednej strony oświecały drogę okna pięknych kamienic, zdobiących tę dzielnicę, zwłaszcza poprzednio już opisany gmach Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń, z drugiej strony planty oświecone różnokolorowymi ogniami bengalskimi, nadającymi rozmaite barwy kołyszącym się liściom drzew. Co kilkadziesiąt kroków na podwyższeniu buchały sztuczne wulkany, zbieżące wysoko strumieniem iskier. Planty wyglądały w tem oświetleniu spacerujących nad wszelki opis; tysiące widów, spacerujących pod stropem oświetlonych liści, rozmaite barwy ognia, blask wulkanów, wszystko to nadawało plantacyom obraz jakichś tajemniczych pól Elizejskich Hadesu. Rondel, iluminowany zewnątrz lampkami, wewnątrz ogniem bengalskim, którego czerwony blask blizszał z strzelnic i okien, wyglądał na czarodziejską latarnię.

Świta arcyksiążęca z zainteresowaniem niezwykłym przyglądała się temu widowisku.

Przy powrocie Arcyksięstwa ulicą Floryańską do swego mieszkania, oświecono cały Rynek bengalskim różowym ogniem. Trzy bengalskie płomienie z ganku kawiarni Bogusiewicza rzucały jasność aż na przeciwną stronę Rynku. Sukienicę i wieże Maryackie widać było najdokładniej po sam szczyt, jakby w dzień, tylko wrażenie było silniejsze, bo niezwykle.

Raut u hrabstwa Stanisławów Tarnowskich.

Zakończeniem przyjęć, które na zawsze zostaną pamiętne w naszym mieście, był wczorajszy raut w pałacu hr. Tarnowskich. — Szeroko otwarty się podwoje tego domu, tak zaszczytne zajmującego miejsce w naszym społeczeństwie, bo skoro program nie obejmował wielkiego balu w imieniu miasta, dostojni gospodarstwo, zaszczytne odwiedziny Arcyksięstwa, pragnęli otoczyć swych gości jak najliczniejszem zebraniem ze wszystkich sfer towarzyskich, obywatelskich i naukowych naszego miasta.

O 8-mej zaczęto się zjeżdżać. Obszerny ogród na Szlaku prześlicznie był przybrany w lampiony kolorowe, rozwieszone na kłach drzew jako festony i rozłożone na gazonach w piękne desenie światła różnobarwnych. Apartamenta pałacu, zapiętnowane dziełami sztuki i cennymi zabytkami, — przyozdobione jeszcze wspaniałe. — Wnet halla na dole, piękne atrium schodowe i cztery obszerne

salony na pierwszym piętrze, zapełniły się zebraniem kilkuset osób, które rozlewały się swobodnie w szerokiach i zdobnych przestrzeniach.

Muzyka wojskowa, ustawiona w ogrodzie, nie głużyła rozmów, a dźwiękami swemi dodawała uroku świętnemu zebraniu.

Przed godziną 9-tą gospodarstwo wezwali mężczyzn, aby udali się do hall na dole dla powitania przybywających Arcyksięstwa — damy pozostały w salonach na piętrze. Przed wejściem od ogrodu ugrupowali się gospodarz domu, rektor Uniwersytetu, wraz z małżonką i dwoma córeczkami niosącymi kwiaty, pp. namiestnikostwo Zalescy, marszałkostwo hr. Tarnowscey, X. Biskup krakowski, Prezydent miasta i kilka dam. Oddaniem kwiatów przez małe panny Tarnowskie powitani Arcyksięstwo, zamienili kilka słów z gospodarstwem i zebraniem osobami, i Arcyksiężna wsparta na ramieniu hr. Stanisława Tarnowskiego, Arcyksiążę prowadząc gospodyni domu, przeszli dolną halą do głównego salonu na górę. Arcyksiężna w białej sukni gazowej przetykanej złotem z trenem z brokardu białego w kwiaty złote, na czole korona ze świeżych bluszczów przetykana brylantami i szmaragdami; takież klejnoty na szyi.

W wielkim salonie pani rektorowa Tarnowska przedstawiała damy, które dotąd nie miały tego zaszczytu, a mianowicie panie: Bobrzyńska, Brzezińska, Czernawa, Adamowa Lempicka, hr. Czesławowa Lasocka, Linkowa, Jelska, Szajnochowa, Czesławowa Kieszowska, hrabiankę Józefę Michałowską, hrabiankę Ludwikę Wodziecką, Mikulowska, Bronikowska, Hallerowa i Miliecka.

Równocześnie w sali jadalnej zgromadzili się wszyscy profesorowie Uniwersytetu. Rektor, gospodarz domu, zapoznał obecnych z ochmistrem dworu hr. Bombelles, który następnie przedstawił Następcę Tronu: prorektora Łepkowskiego, X. kan. Spissa, obranego rektorem na rok przyszły; dawnych rektorów: prof. Kuczyńskiego, X. kanonika Pelczara i Dra Rydla — nadto kilku profesorów, a mianowicie: Smolke, Domańskiego, Karlińskiego, Kasparka, Straszewskiego, Rostafińskiego oraz docentów hr. Mysłowskiego i Dra Milewskiego. Nad łaskawie rozmawiał Arcyksiążę po kolei z profesorami oraz z sekretarzem Uniwersytetu Drem Cyfrowicem, którego zasłużoną pracę około spraw uniwersyteckich podniósł przy przedstawianiu hr. Tarnowski. — Arcyksiążę zaprowadził Dra Cyfrowicza o szczegóły uroczystości uniwersyteckiej przy poświęceniu gmachu *Collegium novum*.

Następnie Arcyksiążę powrócił do głównego salonu, gdzie hr. Tarnowski przedstawił redaktora *Czasu* hr. Ludwika Dębickiego, z którym przez chwilę Arcyksiążę rozmawiał o stosunkach dziennikarstwa polskiego.

Oboje Arcyksięstwo zawiązywali rozmowę z wielu osobami już sobie znanymi, wyrażając uczucie żywego zadowolenia z pobytu w Krakowie.

O godz. 10^{1/2} Arcyksięstwo opuścili salony, — odprowadzeni przez gospodyni domu do schodów, przez gospodarza, Namiestnika i Marszałka krajowego do pojazdu.

Świętne zebranie przedłużyło się do 12 godzin. Wieczór ten, w którym gospodarstwo umieli wkoło roztoczyć atmosferę piękną estetycznego, powagi i polskiej serdeczności — był kwiatem zebrań krakowskich na powitanie i ucieczenie Najdostojniejszych Gości Cesarskich.

Wyjazd Najdostojniejszych Arcyksięstwa.

O godzinie 6 rano zgromadzona już była na dworcu liczna publiczność. Przed wejściem do sali recepcyjnej (dawniej sali III klasy), obok schodów wysłanych dywanem, stało na lewo duchowieństwo, na prawo szlachta w strojach narodowych. U drzwi sali oczekiwał Marszałek kraju, w głębi sali zaś damy.

Na peronie na prawo od drzwi wiodących do sali recepcyjnej, stanęła wojskowa, z nimi od strony ulicy Lubiez kompania honorowa z muzyką. Na lewo duchowieństwo, za nim władze cywilne, za tem publiczność.

Pociąg dworskie stanęły tuż obok siebie tak, że wyglądały jakby jeden pociąg, mający z jednego końca lokomotywę, zwróconą ku Lwowu, z drugiego zwróconą ku Wiedniowi.

Koło godz. 6^{1/4} przybyli Arcyksięstwo, powitani okrzykami. Arcyksiężna została w sali z damami, Arcyksiążę wszedł na peron, za nim szlachta, która następnie ustawiła się przed drzwiami sali między wojskowską a duchowieństwem. W ten sposób otoczonym był Arcyksiążę półkolem; muzyka odegrała hymn ludowy, Arcyksiążę przejął nadawało plantacyom obraz jakichś tajemniczych pól Elizejskich Hadesu. Rondel, iluminowany zewnątrz lampkami, wewnątrz ogniem bengalskim, którego czerwony blask blizszał z strzelnic i okien, wyglądał na czarodziejską latarnię.

Świta arcyksiążęca z zainteresowaniem niezwykłym przyglądała się temu widowisku. Przy powrocie Arcyksięstwa ulicą Floryańską do swego mieszkania, oświecono cały Rynek bengalskim różowym ogniem. Trzy bengalskie płomienie z ganku kawiarni Bogusiewicza rzucały jasność aż na przeciwną stronę Rynku. Sukienicę i wieże Maryackie widać było najdokładniej po sam szczyt, jakby w dzień, tylko wrażenie było silniejsze, bo niezwykle.

Przy powrocie Arcyksięstwa ulicą Floryańską do swego mieszkania, oświecono cały Rynek bengalskim różowym ogniem. Trzy bengalskie płomienie z ganku kawiarni Bogusiewicza rzucały jasność aż na przeciwną stronę Rynku. Sukienicę i wieże Maryackie widać było najdokładniej po sam szczyt, jakby w dzień, tylko wrażenie było silniejsze, bo niezwykle.

Przy powrocie Arcyksięstwa ulicą Floryańską do swego mieszkania, oświecono cały Rynek bengalskim różowym ogniem. Trzy bengalskie płomienie z ganku kawiarni Bogusiewicza rzucały jasność aż na przeciwną stronę Rynku. Sukienicę i wieże Maryackie widać było najdokładniej po sam szczyt, jakby w dzień, tylko wrażenie było silniejsze, bo niezwykle.

Przy powrocie Arcyksięstwa ulicą Floryańską do swego mieszkania, oświecono cały Rynek bengalskim różowym ogniem. Trzy bengalskie płomienie z ganku kawiarni Bogusiewicza rzucały jasność aż na przeciwną stronę Rynku. Sukienicę i wieże Maryackie widać było najdokładniej po sam szczyt, jakby w dzień, tylko wrażenie było silniejsze, bo niezwykle.

Przy powrocie Arcyksięstwa ulicą Floryańską do swego mieszkania, oświecono cały Rynek bengalskim różowym ogniem. Trzy bengalskie płomienie z ganku kawiarni Bogusiewicza rzucały jasność aż na przeciwną stronę Rynku. Sukienicę i wieże Maryackie widać było najdokładniej po sam szczyt, jakby w dzień, tylko wrażenie było silniejsze, bo niezwykle.

Przy powrocie Arcyksięstwa ulicą Floryańską do swego mieszkania, oświecono cały Rynek bengalskim różowym ogniem. Trzy bengalskie płomienie z ganku kawiarni Bogusiewicza rzucały jasność aż na przeciwną stronę Rynku. Sukienicę i wieże Maryackie widać było najdokładniej po sam szczyt, jakby w dzień, tylko wrażenie było silniejsze, bo niezwykle.

wszędzie przyjmie równie gorącym sercem, jak w Krakowie.

Prezydent Dr Szlachowski ogłosił dziś następujące odezwy:

Do Szanownych Mieszkańców miasta Krakowa.

Jego Cesarska i Królewska Wysokość Najdostojniejszy Następcę Tronu Arcyksiążę Rudolf, opuszczając dzisiaj nasze miasto, polecił mi wyrazić Mieszkańcom miasta Krakowa serdeczne podziękowanie za piękne i wspaniałe przyjęcie, dodając, iż doniesie o tem Najjaśniejszemu Panu.

Jej Cesarska i Królewska Wysokość Najdostojniejsza Arcyksiężna Stefania, wyraziła także najuprzejmiej podziękowanie za przyjęcie, a ostatnie słowa Jej Cesarskiej i Królewskiej Wysokości były: Do widzenia się!

Z radością spełniam powyższe zlecenie, które jest najlepszym dowodem najwyższej łaski Ich Cesarskich i Królewskich Wysokości.

W Krakowie dnia 1 lipca 1887 r.

Prezydent miasta

Dr Feliks Szlachowski.

Do Szanownych Mieszkańców miasta Krakowa.

Serdeczne przyjęcie, jakiego doznał Ich Cesarskie i Królewskie Wysokości, Najdostojniejszy Następcę Tronu Arcyksiążę Rudolf i Najdostojniejsza Jego Małżonka Arcyksiężna Stefania, było wyrazem szczerých uczuć, jakimi wszyscy przejęci jesteśmy dla dynastji Najmilszej nam panującego Monarchy, który wspaniałomyślnością swą oddawna podbił nasze serca. W przyjęciu tem nie było nic sztucznego, nie napróżd ułożonego, — wszystko składało się jak najlepiej, bo płynęło z głębi serca narodu, umiającego być wdzięcznym.

Jako Prezydent starożytnego tego grodu, poczuwam się do nader milego obowiązku wyrażenia jak najserdeczniejszego podziękowania wszystkim jego mieszkańcom.

W Krakowie dnia 1 lipca 1887 r.

Prezydent miasta

Dr Feliks Szlachowski.

Pożegnanie Arcyksiężnej w Trzebinii.

Na dworcu oczekiwali hr. Antoni Wodziecki, wiceprezes Rady powiatowej wraz z członkami Rady i wójtami, starosta Rogójski wraz z urzędnikami, duchowieństwo z X. kanonikiem Osieckim i licznie zebrana publiczność. Muzyka przy przyjeździe zagrała hymn, poczem Arcyksiężna z orszakiem opuściła wagon, zbliżyła się w towarzystwie hr. Antoniego Wodzieckiego do czekających, kilka osób przemówieniem zaszczycając. Odprowadzona do wagonu przez hr. Wodzieckiego, podawszy mu rękę kilkakrotnie, ponowiła polecenie, aby w Jej imieniu wyraził wszystkim a wszystkim w Krakowie najłaskawsze podziękowanie za śliczne przyjęcie i mile w Krakowie spędzone chwile.

Poczem pociąg opuścił dworzec przy nieustających okrzykach zebranej publiczności.

Następca tronu w Galicji.

Tarnów 1 lipca.

(Telegram *Czasu*).

(z.) Na peronie dworca kolei żelaznej, udekorowanego festonami z zieleni, tarczami herbowymi i chorągiewkami, powitało dziś Następcę tronu o godzinie dziewiętej, minut piętnaście rano: duchowieństwo z X. Biskupem Łobosem na czele, wojsko wyższych stopni, przedstawiciele Rad powiatowych, a w pierwszym rzędzie prezes Rady powiatowej tarnowskiej E. ks. Sanguszko i wiceprezes Dr Mikuciński, burmistrz miasta p. W. Rogoyski, starosta ks. Ponicki,

L. 179. RADA OGÓLNA Towarzystwa Dobroczynności w Krakowie

zawiadamia niniejszem, że biuro Tow. Dobroczynności z d. 1 lipca 1887 r. z dotychczasowego lokalu, przeniesionem zostanie do domu Wgo Juliana Gutowskiego przy ul. Gołębiej 4, Dz. I. Kraków, d. 21 czerwca 1887 r.

Wiceprezes: Dr. Hajdukiewicz.
(1517-24) Sekretarz: A. Furmankiewicz.

Na umieszczenie biur c. k. Nadprokuratorji Państwa — poszukuje się zaraz 3ch większych pokoi, przedpokoju i stancyi z kuchnią na mieszkanie woźnego. Oferty wnoszące należy ustnie lub pisemnie do biura przydziałnego c. k. Sądu wyższego. (1565-13)

Mieszkania letnie

z najlepszymi wygodami — do wynajęcia w przepięknej willi pod nazwą „Kamienica“ w Szwosowicach pod Krakowem. Mieszkania mogą być również na stały pobyt pod przystępnymi warunkami wynajęcia. (1528-13)

Wiadomość na miejscu lub w handlu pp. Porębski i Zimler w Krakowie.

Mleczarnia przy ul. Sławkowskiej L. 12.

Nabiał uznany przez Towarzystwo lekarskie krakowskie za najlepszy, otrzymuje zakład z dóbr Grodkowice. Sprzedaż na miejscu albo z dostawą do mieszkań w naczyniach opłombowanych. W sali jadalnej zakładu oprócz nabiału dostaje można kawy i herbaty. Polecając się wszelkom Szanownej Publiczności, Zarząd mleczarni podaje do wiadomości, że dowód nabiału do mieszkań Szan. abonentów rozpocznie się z dniem 1 lipca b. r. (1506-2-)

Z szanowaniem Zarząd mleczarni.

Pierwsza mleczarnia

przy ulicy Brackiej pod Nr. 5, uznana i polecona przez Towarzystwo lekarskie, a zostająca pod kontrolą Komisji przemysłowej tegoż Towarzystwa i Fizyka miejskiego, otrzymuje z dóbr Grodkowice, p. Niepołomice, codziennie nabiał o godzinie 6 rano w celu częściowej sprzedaży po cenach na stojących: litr śmietanki słodkiej 25 ct., litr mleka niezbieranego 7 ct., litr mleka zbieranego 4 ct., litr mleka kwaśnego kłódnego dla chorych 8 ct.

Dla domów prywatnych ogłasza się abonament, o którego bliższych warunkach udziela wiadomości handel p. T. Góreckiego w Ryńku głównym w Krakowie. (1152-82)

Zgłoszenia na stałą dostawę nabiału dla zakładów publicznych, restauracji, kawiarni itd., adresu się wprost do Zarządu dóbr Grodkowice.

SOLITER

wyleczenie niezawodne w dwóch godzinach przez użycie Globulii Sarsaparili apt. wiedeń. nagroda. Środek silniejący, przysięga w aptekach Paryskich. Globulia Sarsaparili usuwa wszelkiego rodzaju robaki u ludzi i zwierząt domowych.

UWAGA. Środek ten posiada doświadczone i słynne podziękowania, których chorzy starannie unikać powinni. We Lwowie w aptece P. Mikolascha, w Krakowie w aptekach PP. Trauczyńskiego i Redyka.

(362-7-)

Prowizyjnych podróży

na stary drewniane i żaluzje przyznaje za wysoką prowizję A. Hausdorff, wyrób sturów drewnianych i żaluzji w Barzdorf pod Braunau w Czechach. (1107-21)

Wody mineralne i naturalne.

VICHY
Administracja: w Paryżu, Boul. Montmartre 5.
GRANDE-GRILLE. Choroby lymfatyczne, organów trawienia, zatępy, wątroby i śledziony, kamienia i t. d.
HOPITAL. Choroby organów trawienia, odciepność żołądka, upośledzone trawienie, brak apetytu, bóle żołądka.
CELESTINS. Choroby krzyża, pecherza, zwiru w mocz, podagry, cukrzyca (diabetes), wydzielanie siły w mocz.
HAUTERIVE. Choroby krzyża, pecherza, zwiru w mocz, dna, cukrzyca i białka w mocz.
Zadac należy, aby nazwisko źródła znajdowało się na kapsle.
Dostac można w Krakowie w apt. W. Redyka i Konstana Wisniewskiego i u S. Feintucha, J. Wentzla, W. Goldwassera i Józefa Goldwassera; w Tarnowie u p. N. Trauma.

**PRAWDZIWE
PIGULKI MORISONA**

Pa Arthaud Moulin.
Najlepsze ze środków oczyszczających i przeczyszczających krew we wszelkich słabościach złego przytomu, nadto w żółtaczce, liszajach, wypryskach skórnych i zepsuciu krwi.
Skład główny w PARYŻU u p. Arthaud Moulin aptekarz, 30, ulica Louis le Grand, — w KRAKOWIE w aptekach pp. Trauczyńskiego, Wisniewskiego i Siedleckiego. 1199 8

PRAWDIWE PIGULKI MORISONA

Pa Arthaud Moulin.
Najlepsze ze środków oczyszczających i przeczyszczających krew we wszelkich słabościach złego przytomu, nadto w żółtaczce, liszajach, wypryskach skórnych i zepsuciu krwi.
Skład główny w PARYŻU u p. Arthaud Moulin aptekarz, 30, ulica Louis le Grand, — w KRAKOWIE w aptekach pp. Trauczyńskiego, Wisniewskiego i Siedleckiego. 1199 8

Czciockami Drukarni „Czasu“.

Posiadając gruntownie naukę gry na fortepianie, udzielam tejże według najlepszej metody za bardzo przystępną cenę. Przed umową podejmuję się próby. Adres: Kraków, Mały Rynek Nr. 6, pierwsza piętro w oficynie. (1561-2-4)

Zwraca się uwagę pp. jubilerów.

Dziś rano podczas rewii, w chwili, gdy Publiczność schodziła z walów, zgubiono bukiet z róż naturalnych, w którym tkwiła szpilka brylantowa w kształcie strzałki, posrodku brylant z półksiężcem. Łaskawego znalazcę uprasza się o oddanie szpilki na ulicę Wolską Nr. 4, na pierwsze piętro, za wynagrodzeniem. [1562-2-2]

Do Trzebuski

pod Sokolowem, potrzebny praktyczny ekonom z małą familią. — Zgłoszenia opłatnie do Zarządu. (1553-3-3)

CHMIELU

12—15 cot. wied., jakości doborowej, poszukuje się do kupna. — Próby z ceną pod adr.: J. K. poste restante Sambor. (1552-3-3)

Dr. Tomasz Zaremba

ordynować będzie podczas sezonu kąpielowego [1120 9 10]

w Szczawnicy,

dom Wgo Rady Dra Trembeckiego.

Dr. Roman Sondermayer

operator kliniki chirurgicznej w Krakowie i b. asystent prof. Mikulicza,

ordynuje jak w roku przeszłym w Iwoniecu. (1341-9-10)

BOLE ŻOŁĄDKA

Trudne trawienie, kwasy, utrata apetytu, bładaczka, wyczerpanie sił, leczą się przez użycie

ELIXIRU GREZ'A

zawierającego w sobie niezbędne do trawienia elementy:

Chinę, Kokę, Pepsinę, i. t. p.

Elixir ten przepisywany powszechnie przez najznakomitsze powagi medyczne, jest także używany we wszystkich parzych szpitalach.

Na wystawach otrzymał Medale złote i Dyplomy honorowe.

P. GREZ, Aptekarz, 34, rue La Bruyere, PARIS

We Lwowie, w aptekach: pp. K. Mikolascha, Wewilskiego, Ruckera i Sklepiańskiego;

w Krakowie, w aptekach: pp. Redyka, Wisniewskiego, Trauczyńskiego i Siedleckiego.

(715-15-)

Najskuteczniejszym środkiem dla kuracji zczyszczenia krwi na wiosnę, jest J. Herbabny wzmożony Sarsaparilla syrop.

J. Herbabny wzmożony syrop sarsaparilla działa lekko, rozpuszcza i poprawia krew w wysokim stopniu, gdyż usuwa z niej wszelkie osłabienia i choroby, które czynią krew gęstą, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

sta, grube i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia, także i do szybkiego chłonięcia.

TOWARZYSTWO WARSZAWSKIE.

Listy do Przyjaciółki
przez Baronową X. Y. Z.

tom II., 80, 337 str. — Cena 3 zlr.

TREŚĆ: List V. Sylwetki warszawskie. — List VI. Cenzura i dziennikarstwo. — List VII. Teatr i życie artystyczne w Warszawie. — List VIII. Epilog. — Dodatek. Na prowincyi.

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Główny skład w księgarni S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie.

Wielki wybór nowości

w wełnie, jedwabiu, perkalach, batyscie i satynach na suknie, okrycia i płaszczyki damskie;

oraz gotowe zarzutki koronkowe, dolmany, płaszczyki od kurzu i deszczu, paletociki, żakiety i staniki Jersey,

otrzymał i poleca

(1080-12-17)

Magazyn konfekcyj i towarów bławatnych

J. Sobolewskiego w Krakowie.

Próbki na żądanie opłatnie. Ceny umiarkowane.

Do wyniszczenia raz na zawsze grzyba domowego

polecam wypróbowany środek

ALICHENIA

odszczególniony za swą niezwykłą skuteczność licznymi medalami zasługi.

Na 10 metrów kwadratowych powierzchni zajętej grzybem domowym, wystarcza 25 kilo „ALICHENIA“. Kilo 40 ct., kamionka 50 ct. Przy zamówieniu 100 kilo naraz, nie liczy się za naczynie. (1243-14-)

JAN IHNATOWICZ

pierwsza krajowa fabryka chemiczno-kosmetyczna we Lwowie, ul. Kopernika 3.

ROZSYŁKA WODY SZCZAWNICKIEJ

ze źródeł Józefiny, Szczepana, Magdaleny i Waleryi. odbywa się za zamówienia u Henryka Mattoniego w Wiedniu, albo za pośrednictwem Zakładu zdrojowego w Szczawnicy, lub też ze składu Mattoniego u p. H. Zöllnera w Starym Sączu. (973-6-6)

Odnaczone na wystawie lekarskiej.

W. Kosydarski, koncesyon.

blacharz, w Krakowie, Rynek główny Nr. 24 (dawnej ul. Szeńska)

naprzeciw odcachu, podejmuje się pokrywania i reparacji dachów cynkiem, blachą żelazną pocynkowaną, miedzią, szynem i papą.

Wielki wybór własnego wyrobu: Wanien, Bidet, Parówek, Wanien nasiadowych, Water-closetów pokojowych i nadkanalowych, Lodowni, Filtrów i wszelkich przyrządów do obsługi chorych a wygody zdrowych.

Ma zawsze na składzie Samowary rozsyłki i wszelkie Naczynia gospodarcze: Urządza Wodociągi i Dzwonki elektryczne.

Za wszelkie roboty i materiał reżyzy. (1329-8-15)

Na żądanie illustrowane cenniki darmo posyła.

Wiedeń — „Hôtel Métropole“.

Ringstrasse, Franz-Josefs-Quai.

Wielki pierwszorzędnny hotel.

400 pokoi i salonów (od 1 zlr. wwyż) winda osobowa, czytelnia z dziennikami wszelkich krajów także „Czas“. Wspaniałe podwórza ozkone. Kąpiele Dunajowe i biuro teleg. w hotelu. Stacja tramwajowa przed hotelem, omnibus hotelowy na dworcach kolejowych. Przy dłuższym pobycie niższe ceny. L. SPEISER, dyrektor. (1205-42-92)

Cena za wielką butelkę oryginalną Zlr. 1.25 kr.

Nasza Apatówka

POMARAŃCZÓWKA

są napoje smaczne i strawne w najwyższym stopniu, nabyte przez destylowanie najszlachetniejszych owoców.

Można je nabyć we wszystkich lepszych sklepach karmennych.

Amsterdamer Liqueur-Fabrik-Commandit-Gesellschaft in Mödling bei Wien.

Pracownia założona w r. 1875.

Fajeton lekki, elegancki, mało parę koni — jest do sprzedania w domu zajezdnym przy ulicy Długiej Nr. 6 w Krakowie. (1556-2-3)

Rzepy pastewnej, ściernianki (Stoppelrübsamen), nasienie siewne i pewne, 1 litr 1 zlr., poleca (1473-3-20) J. BULSIEWICZ, skład nasion w Bochni.

Dra Hartmann's Auxilium

najlepszy środek leczniczy bez wstrzykiwania na wyćki, jest do nabycia za zlr. 2-00 w aptece W. Redyka w Krakowie. Uwaga! Pan Dr. Hartmann, specjalny lekarz w chorobach piciowych i osłabieniach, ordynuje codziennie od godz. 9-6 w swoim zakładzie (także listownie) (1188-13-)

w Wiedniu, Lobkowitzplatz 1, I. piętro.

HOFFMANN,

c. k. uprz. fabryka fortepianów w Wiedniu, V., Franzensgasse 23.

Szczegółowość: skrzydła Mignon i pianina. Odnaczone w kraju i za granicą, wyłączny wyrób. (1392-9-10)

Aptekarka C. Stephan'a

wino Coca,

prawdziwe tylko z wyrażonym obok znaczkiem ochronnym uswa natychmiast i w sposób zadziwiający migrenę, nerwowe bóle głowy i zębów, tudzież reumatyzm, skłonność do wmitów, ulgę cierpienia organów oddechowych, katary, skłonność do kaszlu i t. d. — Stephan'a wino Coca, nadzwyczaj ożywiające i wzmacniające nerwy, jest najpewniejszym środkiem na wszystkie usuniecie schorzeń nerwowych. — Dla Sportmenów, oficerów, myśliwów i turystów jest niezbędnym. Cena butelki 1/4 litrowej 3 zlr. w austr., butelki próbki po 75 centów i po 1 zlr. w austr. Wino Coca jest tylko do nabycia w aptekach, a główny skład na Austrię w Wiedniu znajduje się w aptece pod Jednostką MAXA FANTA w Pradze czeskiej. 62P. Prawdziwy jest do nabycia w Krakowie u pp. E. Radlera apt., E. Stockmara apt. i K. Wisniewskiego apt. (194-12-15)

JAN IHNATOWICZ

we Lwowie, ulica Kopernika Nr. 3, — w Krakowie, Sukiennice Nr. 20, w Czerniowcach Rynek Nr. 2, — poleca swojego wyrobu

znakomite środki odszczególnione 7-ma medalami zasługi i 2-ma dyplomami uznania na wystawach krajowych i zagranicznych.

Puder higieniczny oświeża i nadaje twarzy przyjemną naturalną biadą delikatność przytem wygładza zgrubiały naskórek. Pudełko 30, 50 i 1 zlr.

Olówki do wydatnienia brwi, ciemne i ciemne, po 60 cent.

Pomadka różana do gojnia popekanych ust. Słoiczek 25 ct.

Violin usuwa pocenie się rąk i pach, oraz nieprzyjemny odor potu. Flakon 50 ct. (90-10)

Woda miodowa usuwa czerwoność rąk i wydelikatnia. — Flakon 50 ct.

Oryginal. normalną bieliznę

(system prof. G. Jaegera)

DLA MĘŻCZYZN, KOBIET I DZIECI, ze słynnej fabryki

Jan Hampf i Synowie w Schönlind, szczególnie kosztu dla c. k. pp. oficerów i turystów, ma na sprzedaż

Ignacy Kessler.

Główny skład w Wiedniu, I., Bauernmarkt Nr. 4. Filia w Wiedniu, I., Bognergasse Nr. 15.

Bardzo tanie ceny letnie.

Uprasa się dokładnie uważać na adres. Zamówienia punktualnie za zaliczką. (1410-19-45)

Cenniki wraz z warunkami wypłaty dla c. k. urzędników państwowych o mundurach i przyborach mundurowych rozsyła opłatnie zakład mundurowy „ZUR KRIEGSMEDAILLE“ Moritz Tiller & Co. c. k. nadworni dostawcy, w Wiedniu, VII., Mariahilferstrasse 22. (1419-12-)

EKSTRAKT ORZECHOWY!

Najlepszy i najpraktyczniejszy środek do farbowania siwych włosów, wynalazku A. Maczkiego w Wiedniu, Kärntnerstrasse Nr. 26.

Ekstraktem tym, który wykrant jest z zielonych łupin orzecha włoskiego, najłatwiej i najpewniej farbować można siwe włosy, na kolory: blond, szary, brązowy i czarny; nadając włosom najdalej po 15 minutach kolor właściwy, tak, że kolor ten przy myciu nie schodzi. Ze wszystkich znanych farb do włosów, ekstrakt orzechowy, jako czysto-robilny ani zdrowiu, ani włosom nieszkodliwy, bez porównania lepszy jest od wszelkich innych farb, części metaliczne zawierających.

CENA { flakon ekstraktu orzechowego po zlr. 1-50 i zlr. 3- — — — — — 1- — — — — 2- — — — — 3- — — — — 4- — — — — 5- — — — — 6- — — — — 7- — — — — 8- — — — — 9- — — — — 10- — — — — 11- — — — — 12- — — — — 13- — — — — 14- — — — — 15- — — — — 16- — — — — 17- — — — — 18- — — — — 19- — — — — 20- — — — — 21- — — — — 22- — — — — 23- — — — — 24- — — — — 25- — — — — 26- — — — — 27- — — — — 28- — — — — 29- — — — — 30- — — — — 31- — — — — 32- — — — — 33- — — — — 34- — — — — 35- — — — — 36- — — — — 37- — — — — 38- — — — — 39- — — — — 40- — — — — 41- — — — — 42- — — — — 43- — — — — 44- — — — — 45- — — — — 46- — — — — 47- — — — — 48- — — — — 49- — — — — 50- — — — — 51- — — — — 52- — — — — 53- — — — — 54- — — — — 55- — — — — 56- — — — — 57- — — — — 58- — — — — 59- — — — — 60- — — — — 61- — — — — 62- — — — — 63- — — — — 64- — — — — 65- — — — — 66- — — — — 67- — — — — 68- — — — — 69- — — — — 70- — — — — 71- — — — — 72- — — — — 73- — — — — 74- — — — — 75- — — — — 76- — — — — 77- — — — — 78- — — — — 79- — — — — 80- — — — — 81- — — — — 82- — — — — 83- — — — — 84